

इलाम नगरपालिका

इलाम नगरपालिकाको राजपत्र

खण्ड : २

सङ्ख्या : ९ मिति : २०७५।११।६

भाग ३

इलाम नगरपालिका,

नगर आदिवासी जनजाति समन्वय समिति सञ्चालन कार्यविधि, २०७५

नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति : २०७५।११।६

प्रमाणीकरण मिति : २०७५।११।६

प्रस्तावना :

नेपालको संविधानको प्रस्तावना, मौलिक हकको मर्म र भावना बमोजिम आदिवासी जनजातिको हक, हित तथा अधिकार संरक्षण, सम्बर्द्धन एवम् प्रत्याभूत गरी इलाम नगरपालिकालाई समतामूलक नगरको रूपमा विकास गर्न साथै प्रचलित कानूनले परिभाषित गरेको आदिवासी जनजातिलाई राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक-सांस्कृतिक एवम् शैक्षिकलगायत समग्र क्षेत्रमा पहिचान, प्रतिनिधित्व र पहुँच अभिवृद्धि गर्दै नगर विकासको मूलप्रवाहमा समावेश गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले, “इलाम नगरपालिका, नगर आदिवासी जनजाति समन्वय समिति” को स्थापना र सञ्चालन गर्न संविधानको धारा २१८ र स्थानीय शासन सञ्चालन ऐनको दफा १०२(२) ले दिएको अधिकारलाई प्रयोग गरेर यो “इलाम नगरपालिका, नगर आदिवासी जनजाति समन्वय समिति सञ्चालन कार्यविधि, २०७५” जारी गरिएको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :** (१) यस कार्यविधिको नाम “इलाम नगरपालिका, नगर आदिवासी जनजाति समन्वय समिति सञ्चालन कार्यविधि, २०७५” रहेकोछ ।
२. **परिभाषा :** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :
  - (क) “अध्यक्ष” भन्नाले नगर आदिवासी जनजाति समन्वय समितिको अध्यक्षलाई सम्झनुपर्छ ।
  - (ख) “उपाध्यक्ष” भन्नाले नगर आदिवासी जनजाति समन्वय समितिको उपाध्यक्षलाई सम्झनुपर्छ ।
  - (ग) “उपप्रमुख” भन्नाले इलाम नगरपालिकाको उपप्रमुखलाई सम्झनुपर्छ ।
  - (घ) “कार्यपालिका” भन्नाले इलाम नगर कार्यपालिका सम्झनुपर्छ ।
  - (ङ) “कोषाध्यक्ष” भन्नाले नगर आदिवासी जनजाति समन्वय समितिको कोषाध्यक्षलाई सम्झनुपर्छ ।
  - (च) “नगरपालिका” भन्नाले इलाम नगरपालिका सम्झनुपर्छ ।
  - (छ) “नगरसभा” भन्नाले इलाम नगरपालिकाको नगरसभालाई सम्झनुपर्छ ।
  - (ज) “पदाधिकारी” भन्नाले नगर आदिवासी जनजाति समन्वय समितिको अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्षलाई सम्झनुपर्छ ।
  - (झ) “प्रमुख” भन्नाले इलाम नगरपालिकाको प्रमुखलाई सम्झनुपर्छ ।
  - (ञ) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले इलाम नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनुपर्छ ।
  - (ट) “वडा समिति” भन्नाले इलाम नगरपालिकाको वडा समिति सम्झनुपर्छ ।
  - (ठ) “वडा अध्यक्ष” भन्नाले इलाम नगरपालिकाको वडाको वडा अध्यक्षलाई सम्झनुपर्छ ।
  - (ड) “समिति” भन्नाले नगर आदिवासी जनजाति समन्वय समितिलाई सम्झनुपर्छ ।
  - (ढ) “सदस्य” भन्नाले नगर आदिवासी जनजाति समन्वय समितिको सदस्यलाई सम्झनुपर्छ ।
  - (ण) “सचिव” भन्नाले नगर आदिवासी जनजाति समन्वय समितिको सचिवलाई सम्झनुपर्छ ।

परिच्छेद-२

समितिको गठन तथा काम, कर्तव्य, अधिकार

३. इलाम नगरपालिका भित्र आदिवासी जनजाति वर्गको हक, हित तथा अधिकार संरक्षण, सम्बर्द्धन एवम् प्रत्याभूत गरी इलाम नगरपालिकालाई समतामूलक नगरको रूपमा विकास गर्नको लागि प्रमुखको प्रस्तावमा यो कार्यविधिको परिच्छेद-२ को दफा ८ मा व्यवस्था भएको योग्यता पुगेको क्रियाशील व्यक्तिहरूमध्येबाट नगर कार्यपालिकाले देहाय बमोजिमको समिति गठन गर्नेछ :
- (क) आदिवासी जनजातिको हक, हित र अधिकार प्राप्तिको लागि उल्लेखनीय योगदान गरेको व्यक्ति - अध्यक्ष
(ख) कार्यपालिकाले चयन गरेको १ जना -उपाध्यक्ष
(ग) कार्यपालिकाले चयन गरेको १ जना -सचिव
(घ) कार्यपालिकाले चयन गरेको १ जना -कोषाध्यक्ष
(ङ) आदिवासी जनजातिको हक, हित संरक्षण र सम्बर्द्धनमा विशेष योगदान गर्ने संघ, संस्था समेतको प्रतिनिधित्व हुने गरी प्रमुखले तोकेको ७ जना - सदस्य
४. दफा ३ बमोजिम गठन भएको समितिको पदावधि गठन भएको मितिदेखि तीन (३) वर्ष हुनेछ ।
५. अध्यक्षले कुनै कारणबाट आफ्नो पदबाट राजिनामा दिन चाहेमा प्रमुख समक्ष र अन्य पदाधिकारीले तथा सदस्यले अध्यक्ष समक्ष राजिनामा पेश गर्नुपर्नेछ ।
६. पदावधिको बीचमा राजिनामा दिई, मृत्यु भई, अशक्त भई, फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट सजाय पाई, बसाईसरी बाहिर गएमा, पदीय दायित्व सन्तोषजनक ढङ्गले वहन नगरी पदबाट फिर्ता बोलाई वा अन्य कारणले समितिको पद रिक्त भएमा बाँकी रहेको पदावधिको लागि मात्र नगर कार्यपालिकाले मनोनयन गर्नेछ ।
७. समितिमा नगरपालिकाले मनोनयन गरेका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको कार्य सन्तोषजनक नभएको नगर कार्यपालिकाले ठहर गरेमा कुनै पनि पदाधिकारी तथा सदस्यलाई आफ्नो पदबाट फिर्ता बोलाई बाँकी पदावधिको लागि रिक्त पदमा मनोनयन गर्न सक्नेछ ।
८. समितिमा पदाधिकारी तथा सदस्यमा मनोनयन गर्न देहाय बमोजिमको योग्यता हुनुपर्नेछ :
- (क) आदिवासी जनजातिको बारेमा पर्याप्त जानकारी भई योगदान पुऱ्याउन सक्ने,
(ख) आदिवासी जनजातिको क्षेत्रमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याएको नेपाली नागरिक,
(ग) नगरपालिकाको नागरिक/नगरपालिका भित्र बसोबास गरी योगदान पुऱ्याइ रहेको,
(घ) फौजदारी अभियोगमा सजाय नपाएको व्यक्ति,
(ङ) मानसिक सन्तुलन नगुमाएको व्यक्ति,
(च) बैंक तथा वित्तीय संस्थाको कालो सूचीमा नपरेको व्यक्ति ।
- (छ) इलाम नगरपालिकालाई तिर्नु पर्ने कुनै कर, राजश्व, सेवा शुल्क लगायत बाँकी बक्यौता नभएको ।
९. **समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार** : यस कार्यविधिमा अन्यत्र उल्लेखित काम, कर्तव्य र अधिकारको अतिरिक्त समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :
- (क) यस कार्यविधिको सीमाभित्र आदिवासी जनजातिसँग सम्बन्धित नीति, कार्यक्रम तर्जुमा गरी इलाम नगरपालिका समक्ष सिफारिस गर्ने,
(ख) इलाम नगरपालिकाबाट स्वीकृत नीति, कार्यक्रमको अधिनमा रही आदिवासी जनजाति सम्बन्धी योजना तथा कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयन गर्ने,
(ग) आदिवासी जनजातिको राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक-सांस्कृतिक, शैक्षिक, पहिचान लगायतका क्षेत्रलाई समेटेर रणनीतिक योजना तयार पारी सोही अनुरूप कार्य गर्ने,
(घ) नगर क्षेत्रमा आदिवासी जनजातिको क्षेत्रमा क्रियाशील संघ, संस्थासँग सहकार्य, समन्वय गर्ने,
(ङ) समितिको वार्षिक योजना, कार्यक्रम तथा बजेट स्वीकृत गर्ने,
(च) आदिवासी जनजातिको समग्र विकास, सशक्तीकरण एवम् मूलप्रवाहीकरण सम्बन्धी विषयमा इलाम नगरपालिकालाई सुझाव दिने,
(छ) तोकिए बमोजिमको काम गर्ने, गराउने ।
१०. **समितिको बैठक** : समितिको बैठक हरेक दुई महिनामा एक पटक बस्नेछ भने यसबाहेक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ । समितिको बैठकको निर्णयलाई अध्यक्षद्वारा प्रमाणित गरि राखिनेछ । समितिको बैठक सम्बन्धि अन्य कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।
- समितिले आवश्यक ठानेमा समितिको कामसँग सम्बन्धित कुनै विशेषज्ञ वा पदाधिकारीलाई समितिको बैठकमा पर्यवेक्षकको रूपमा भाग लिन आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद-३

समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार

११. समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :

(क) अध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार :

(१) समितिको नेतृत्व गर्ने,

- (२) समितिको बैठकको अध्यक्षता गर्ने र बैठकमा कुनै विषय सर्वसम्मतिबाट निर्णय हुन नसकि मत बराबर भए निर्णायक मत दिने,
- (३) सदस्य सचिवलाई बैठक बोलाउन आदेश दिने,
- (४) बैठकमा योजना तथा प्रस्ताव पेश गर्ने,
- (५) बैठकको निर्णय प्रमाणित गर्ने, बैठकको निर्णय कार्यन्वयन गर्ने, गराउने,
- (६) नगरपालिका तथा प्रमुखसँग सम्पर्क, समन्वय गर्ने,
- (७) समितिको कोषको खाता कोषाध्यक्षसँग सञ्चालन गर्ने,
- (८) आय व्ययको श्रेस्ता दुरुस्त राख्न लगाउने,
- (९) पदाधिकारी तथा सदस्यहरूलाई कामको जिम्मेवारी तोक्ने,
- (१०) पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको राजिनामा स्वीकृत गर्ने,
- (११) समितिको कामको अनुगमन तथा नियमन गर्ने/गराउने,
- (१२) समितिले निर्णय गरेका अन्य कार्यहरू गर्ने गराउने ।

(ख) उपाध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार

- (१) अध्यक्षलाई सहयोग गर्ने ।
- (२) कार्यवाहक अध्यक्ष तोकेकोमा अध्यक्षले गर्ने सम्पूर्ण कार्य गर्ने, गराउने ।
- (३) समितिको कार्यहरूको अनुगमन गर्ने गराउने ।
- (४) कार्य समिति तथा अध्यक्षले तोकेको अन्य कामहरू गर्ने गराउने

(ग) सचिवको काम, कर्तव्य र अधिकार :

- (१) अध्यक्षलाई सहयोग गर्ने,
- (२) समितिको कार्यहरूको अनुगमन गर्ने/गराउने,
- (३) समिति तथा अध्यक्षले तोकेको अन्य कामहरू गर्ने/गराउने,
- (४) अध्यक्षको परामर्शमा समितिको बैठक बोलाउने,
- (५) समितिको तर्फबाट गर्नुपर्ने प्रशासनिक सम्पूर्ण कार्यगर्ने/गराउने,

(ङ) कोषाध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार

- (१) समितिको सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारको जिम्मेवारी लिई कार्य गर्ने, गराउने ।
- (२) समितिको कोष सञ्चालन गर्ने ।
- (३) समितिको नाममा रहेको बैंक खाता अध्यक्षसँग संयुक्त रूपमा सञ्चालन गर्ने ।
- (४) समितिको आर्थिक योजना बैठक समक्ष पेश गर्ने र कार्यान्वयन गर्ने, गराउने ।
- (५) कानून बमोजिम आर्थिक कारोबारको श्रेस्ता राख्ने, राख्न लगाउने ।
- (६) नगरपालिकाले तोकेको लेखा परीक्षकद्वारा लेखा परीक्षण गराउने र प्राप्त भएका बेरजु फछ्यौट गर्ने ।
- (७) कार्य समिति तथा अध्यक्षले तोकेको अन्य कार्यहरू गर्ने गराउने ।

(च) सदस्यहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार :

- (१) अध्यक्ष तथा समितिलाई सहयोग गर्ने ।
- (२) बैठकमा सहभागी हुने ।
- (३) समिति तथा अध्यक्षले तोकेको अन्य कार्यहरू गर्ने ।

परिच्छेद-४

समितिको कोष

१२. समितिको कोष : (१) समितिको आफ्नो छुट्टै कोष हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको कोषको स्रोत देहाय बमोजिम हुनेछ :

- (क) नगरपालिकाको वार्षिक बजेटको रूपमा उपलब्ध हुने रकम,
- (ख) कुनै व्यक्ति वा संघ, संस्थाबाट प्राप्त हुने दान, दातव्य, अनुदान रकम,
- (ग) विदेशी सरकार, अन्तर्राष्ट्रिय संघ, संस्था वा व्यक्तिबाट प्राप्त रकम,
- (घ) आदिवासी जनजातीसँग सम्बन्धित संघ, संस्थालाई आवद्धता प्रदान गर्दा प्राप्त रकम,
- (ङ) प्रकाशन बिक्रीबाट प्राप्त हुने रकम,
- (च) प्रतियोगिता सञ्चालनबाट प्राप्त हुने रकम,
- (छ) सेवा सञ्चालनबाट प्राप्त हुने रकम,
- (ज) अन्य कुनै स्रोतबाट प्राप्त रकम ।

(३) समितिको नामबाट गरिने सबै खर्चहरू उपदफा (१) बमोजिमको कोषबाट व्यहोरिनेछ ।

(४) समितिको कोषमा रहने सम्पूर्ण रकम समितिले तोकेको वाणिज्य बैंकमा खाता खोली जम्मा गरिनेछ ।

(५) समितिको बैंक खाताको सञ्चालन अध्यक्ष र कोषाध्यक्षको संयुक्त दस्तखतबाट गरिनेछ ।

- (६) समितिको आर्थिक वर्ष नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष सरह हुनेछ ।
 (७) समितिको कोष सञ्चालन तोकिए बमोजिम हुनेछ ।
१३. लेखापरीक्षण : (१) समितिले आफ्नो आयव्यय नेपाल सरकारले अपनाएको लेखा प्रणाली बमोजिम राख्नुपर्नेछ ।
 (२) आर्थिक वर्ष समाप्त भएको दुई महिनाभित्र समितिले नगरपालिकाले तोकेको लेखा परीक्षकबाट लेखा परीक्षण गराई नगरपालिकामा प्रतिवदेन पेश गर्नुपर्नेछ ।
 (३) नगरपालिकाले समितिको आयव्ययको लेखा, तत्सम्बन्धी कागजात र अन्य नगदी, जिन्सी जुनसुकै बखत जाँचे र जाँच लगाउन सक्नेछ ।

परिच्छेद-५

कार्यालय, कर्मचारी व्यवस्था, छाप

१४. समितिको बेग्लै कार्यालय रहनेछ ।
 १५. समितिको कार्यालय नगरपालिकाले निर्धारण र उपलब्ध गराएको स्थान र भवनमा रहनेछ ।
 १६. समितिलाई आवश्यक पर्ने कर्मचारी व्यवस्था नगरपालिकाले गर्नेछ, र कर्मचारीको आर्थिक दायित्व समेत नगरपालिकाले बहन गर्नेछ ।
 १७. कर्मचारी र अन्य आवश्यकताबारे समितिले नगरपालिकालाई जानकारी गराउनुपर्नेछ ।
 १८. समितिको बेग्लै छाप, लेटरप्याड, साइनबोर्ड हुनेछ ।
 १९. समितिको छाप समिति गठनपछि, समितिको बैठकले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद-६

विविध

२०. संशोधन : (१) नगर आदिवासी जनजातिसमन्वय समिति संचालन कार्यविधि-२०७५ को संशोधन गर्न आवश्यक भएमा समितिले तयार गरी प्रमुख समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ ।
 (२) प्रस्तावित संशोधन प्रस्ताव उपयुक्त लागेमा प्रमुखले कार्यपालिकामा पेश गरी कार्यपालिकाले स्वीकृत दिएपछि, मात्र सञ्चालन निर्देशिका संशोधन भई कार्यान्वयन हुनेछ ।
 (३) कुनै विषयमा अस्पष्टता भए, विवाद भई निरुपण हुन नसके सो विषयमा नगर कार्यपालिकाले गरेको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।
२१. शपथ : समितिको पदाधिकारी तथा सदस्यहरुले आ-आफ्नो पदभार सम्हाल्नु अघि अध्यक्षले प्रमुखबाट र सदस्यहरुले अध्यक्षबाट तोकिए बमोजिम शपथ लिनुपर्नेछ ।

आज्ञाले
 सहदेव रायमाभी
 प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत